

Vos, vogel en ik

Over het boek

Auteur: Kristof Devos

Illustrator: Kristof Devos

Uitgeverij: De Eenhoorn

Over de maker

Kristof Devos (1981) studeerde grafische vormgeving aan Sint-Lucas. Hij werkt als freelancer. Naast kinderboeken maken, houdt hij zich bezig met het ontwerpen van horloges en hoesjes voor smartphones. Hij doet ook grafisch werk voor een aantal tijdschriften en organisaties. Hij woont in Sint-Andries. Zelf wil hij 'de vonk van de verbeelding' overbrengen.

Zijn boeken zijn niet alleen voor kinderen. Doorgaans zit er heel wat diepgang in.

De dood van een vriendin en de komst van zijn kinderen beïnvloedden zijn werk.

De thema's 'dood', 'opkomen voor jezelf' en 'vriendschap' komen regelmatig terug.

Zijn werk viel al regelmatig in de prijzen. Tekst en beeld gaan telkens in interactie.

Hij werkt vooral met zijn iPad (en potloden, houtskool en kleurpotloden). Zijn illustraties zijn poëtisch en onaf. Op die manier kan iedereen er zijn eigen verhaal in zien.

Bron: <https://kristofdevos.com>

Korte inhoud

Een eenzaam meisje wordt uit haar wereldje gehaald door Vos en Vogel. Ze gaat hen achterna en er ontstaat een warme vriendschap. Tot er iets fataals gebeurt.

Vogel raakt gewond en kan niet meer vliegen. Even lijkt alles verloren. Alles wordt anders. Maar de vrienden blijven elkaar toch vinden.

1. VOOR HET LEZEN

1.1. Gesprek over hun vriendschappen

Spreek met de kinderen over 'vriendschap' en hun vrienden.

- Wat is 'vriendschap'?
- Wie zijn jouw beste vrienden? Thuis, op school, in de klas, huisdieren, enz.
- Wat vind je zo fijn aan die vriend?
- Hoe voel je je als je bij jouw vrienden bent? Hoe voel je je als er geen vriend in de buurt is?
- Wat doen jullie samen?
- Wanneer heb je hem het laatst gezien? Wat deden jullie toen?
- Wat kan je vriend goed? Wat kan hij minder goed? En hoe help je hem, als hij iets nodig heeft? Hoe helpt hij jou?
- Heeft iemand al eens een vriend verloren? Een tijdje niet meer gezien?
- Hoe lang zijn jullie al vrienden? En deden jullie vroeger hetzelfde als nu?
- Is er al eens iets erg gebeurd met een vriend? Wat gebeurde er toen? Hoe voelde je je toen?
- ...

1.2. Boetseren van zichzelf en een vriend

MATERIAAL

-
- Klei (eventueel plasticine)
 - Plastic mesjes of satéstokjes
-

- Laat de kinderen eerst zichzelf boetseren. Probeer hen aan te sporen om ook een kapsel en kleding te maken. Dit kan door laagjes klei op de basisstructuur aan te brengen en hier en daar met een stokje of mesje inkepingen te maken. Laat hen ook niet te fijn werken.
- Vraag dan om na te denken over hun beste vriend. Die mogen ze ook in klei maken. Terwijl ze bezig zijn, vraag je wat en waarom ze iets aan het maken zijn. Koppel terug naar wat je gehoord hebt in het gesprek over hun vriendschappen.
- Hoe staan de vrienden tegenover elkaar? Dichtbij? Veraf? Doen ze iets samen? ...Laat ze hun twee figuren in de ruimte zetten, maar laat ze nog niet te veel attributen of extra vormen kneden. Beperkt het tot de twee figuren.
- Om wat meer diepgang te brengen, kan je de kleuters ook vragen om hun vriend te veranderen in een dier. Ze maken dan geen tweede figuurtje, maar een dier. Laat hen eerst reflecteren over de eigenschappen van hun vriend en die van dieren.
 - Wat voor iemand is jouw vriend? Als je aan jouw vriend denkt, waar denk je dan allemaal aan?
 - Tover jouw vriend om in een dier. Welk dier kies je? Waarom kies je dat dier? Wat hebben het dier en jouw vriend gemeen? Waarin lijken ze op elkaar? Waarin lijken ze niet op elkaar? Is er een dier dat misschien beter past?

2. TIJDENS HET LEZEN

Laat de kinderen het verhaal vertellen a.d.h.v. de illustraties. Laat zelf de tekst weg. Splits de tekst op in drie delen:

2.1. Eerste deel: het meisje in haar kamer/huis (p.2 t.e.m. 10)

- Probeer de kinderen zoveel mogelijk het verhaal spontaan te laten vertellen. Laat ze samen zoeken naar de betekenis. Het meisje is alleen. Ze verveelt zich en voelt zich eenzaam. Ze weet niet goed wat te doen. Tot de vogel komt. Dan verandert haar gezicht en houding. Ze is blij en gaat naar buiten ...De volgende vragen helpen om door te vragen bij de juryleden.
 - Wat zien jullie op de tekening? En op de volgende tekening? ... Wat gebeurt er? Hoe zou het verhaal gaan? Wijs hen eventueel al even op de grijze kleur in de illustraties.
 - Wat doet het meisje?
 - Waar is ze? Met wie?
 - Hoe voelt het meisje zich, denk je? Waaraan zie je dat? (verveelt zich, eenzaam, ...)
- Begin terug op pagina 2 en lees de tekst er nu bij. Lees ook al de zin uit het volgende deel "Zo vonden we elkaar, Vos, Vogel en ik." (p.12).

2.2. Tweede deel: de avonturen van de vrienden (p.11 t.e.m. 40)

- Laat de juryleden het verhaal verder vertellen aan de hand van de illustraties. Lees de zinnen er nu wel bij! De grote illustraties beslaan twee bladzijden. De kleine illustraties kan je lezen in stripvorm van boven naar onder.
- Zorg ervoor dat ze de kern van het verhaal mee hebben en weid niet te veel uit. De vrienden trekken er samen op uit en spelen samen. Ze komen onverwacht aan een afgrond. Plots vliegt het hoedje van het meisje weg. Vogel gaat erachteraan. Een roofvogel krijgt hem te pakken. Zijn vleugels zijn beschadigd. De vrienden nemen hem geborgen en verzorgd mee terug.
- Sta in het begin even stil bij het veranderen van kleur. De grijze illustraties worden kleurrijker. Maar ga er nog niet te diep in. Dit zou de flow van het verhaal onderbreken.

2.3. Derde deel: De vriendschap (p.41 t.e.m. einde)

- Lees het boek op dezelfde manier als in het tweede deel.

3. NA HET LEZEN

3.1. Kleurgebruik in de illustraties

Bekijk met de kinderen het kleurgebruik in het verhaal/boek en de kleur en typografie van de letters van de titel op de kaft en in het boek.

- Welke kleuren worden er in het boek gebruikt?
- Waar worden welke kleuren gebruikt? Het grijs (eenzaamheid) contrasteert met de kleurrijkheid (samen-zijn) van een aantal bladzijden. Doorheen het boek worden de kleuren zachter en harmoniseren ze. Er ontstaat een warme vriendschap.
- Waarom zou de illustrator voor deze kleuren hebben gekozen? Welke associaties hebben ze bij de kleuren bijv. rood: warmte, zwart: gevaar, hoe donkerder het rood: hoe vrolijker, roze in de lucht: gevaar, veel kleur op het blad: positieve gevoelens, samenhangigheid, veel grijs: eenzaamheid, ...
- Welke kleur hebben de letters op de kaft? Vind je de titel ook terug op de tekstbladzijden in het boek? Welke kleur heeft de zin dan?

De titel op de kaft is in het goudblauw. Op pagina 12 staat hij in het wit. Op pagina 47 staat hij in het blauw. De zin staat telkens in grote letters. Vos, vogel en ik vormen de kern van het verhaal. Heel het boek draait rond hun samenzijn. Ondanks het verlies blijven ze samen sterk staan. Ze willen elkaar niet kwijtraken en hun vriendschap krijgt een eigen 'kleur'.

3.2. Creatieve verwerking: kleurgebruik en perspectief

MATERIAAL

• Gemaakte figuren in klei
• Verf: rood, geel, blauw en penselen (en materiaal om de tafel/vloer te bedekken)
• 2 witte A4 of A3-papieren/kartonnetjes
• Houtskool of potloden
• Kleurpotloden
• i-Pad
- Laat de kinderen hun figuren schilderen. Laat ze vooraf goed nadenken over wat ze willen inkleuren en in welke kleur. Vraag hen ook een deel niet in te schilderen. Laat ze een foto nemen van de voorkant, de achterkant, de bovenkant.
 - Wanneer je de boetseeropdracht oversloeg, kan je deze opdracht ook doen met Playmobil-figuurtjes, boerderijdieren, poppetjes, ...
 - Geef de kinderen twee witte papieren. Het ene gebruiken ze om hun figuurtjes op te zetten. Het andere blad gebruiken ze om een achtergrond te creëren voor hun figuren. Laat ze dat blad eventueel op een raam of muur kleven met de figuren voor.
 - Laat de kinderen een ondergrond maken voor hun figuren door hen met houtskool/potloden en kleurpotloden te laten tekenen op het papier onder de figuren. Laat ze daarna ook een achterkant maken door een blad achter de figuren te hangen. Dit doen ze opnieuw met houtskool/potloden en kleurpotloden. Vraag hen om na te denken over de plaats waar de figuren staan, waar en wanneer speelt hun verhaal zich af, ...? Probeer hen ook hier niet te impulsief aan de slag te laten gaan. Laat hen bewust reflecteren over het kleurgebruik.
 - Laat ze foto's nemen van het resultaat. Zorg ervoor dat ze een foto nemen van bovenuit met nadruk op de ondergrond. En laat ze een foto maken van de figuren tegenover een achtergrond/doek waar het verhaal zich afspeelt.

3.3. Perspectief in illustraties

- Vergelijk de foto's met de tekeningen in het boek.
 - Welke foto's lijken op welke tekeningen in het boek?
 - Welke foto's zijn frontaal gemaakt? Welke foto's vanuit de lucht?
 - Wat is de voorkant? Wat is de achterkant?
 - De perspectieffoto's nemen twee bladzijden in beslag. De andere zijn kleiner. Welk effect heeft dit? Hoe is het boek opgebouwd? Afwisseling gewone frontale illustraties en illustraties vanuit de lucht.
- Laat de kinderen zelf hun vriendschap-fotoverhaal maken m.b.v. genomen foto's van hun figuren en achtergrond-ondergrond.
- Wijs hen eventueel ook op de vaagheid-abstractie-openheid in de tekeningen in het boek.

3.4. Poëzie in woord en beeld

- Zet de verschillende zinnen onder elkaar en maak er één tekst van. Laat tussen een aantal zinnen witruimte.
- Laat dit aan de kinderen zien en lees het voor. Sta vooral stil bij het eerste deel.
 - Wat vinden jullie van de tekst? Mooi, lelijk, moeilijk, raar, ...
 - Kan er bij deze tekst ook een ander verhaal gemaakt worden? Welke voorwerpen, figuren, dieren zouden nog bij deze tekst kunnen passen? Laat hen kennismaken met het metaforisch, abstract, beschrijvend taalgebruik en leg eventueel een link met een andere poëtische tekst. Leg hen uit wat poëzie allemaal kan inhouden (kort, taalgebruik, witruimte, ...). Je kan deze tekst ook vergelijken met de tekst uit het boek "Ik blijf als het mag".
 - Maakt de tekst het boek beter, slechter, ...? Heb je de tekst nodig of niet om dit boek helemaal te begrijpen? Waarom wel-niet?
- Laat ze daarna nog eens naar de illustraties kijken. Wijs hen eveneens op het abstracte en vage karakter ervan. In principe kan je bij de tekening meerdere verhaallijnen bedenken. Kom eventueel terug op verhaallopties die de kinderen gaven bij de eerste lezing van het boek. Niet elke tekening is even duidelijk. Soms is het ook zoeken naar de verhaallijn. Dit is heel logisch en typisch voor dit boek.

4. VERDER LEZEN

- De wind en wij / Claudia Jong en Kristof Devos (ill.) (De Eenhoorn, 2020)
- Een zee van liefde / Pieter Gaudesaboos (Lannoo, 2021)
- De haas zonder neus / Annabel Lammers en Hanneke Siemensma (ill.) (Hoogland & Van Klaveren, 2021)
- Project Barnabus / The Fan brothers (Pelckmans, 2022)
- Vosje / Edward van de Vendel en Marije Tolman (ill.) (Querido, 2018).

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.